



مجلس شورای اسلامی  
جمهوری اسلامی ایران

# امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

ساعت برگزاری: ۸:۴۰ صبح | نمره: ۱۷ | مدت پانجمی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

مهر مدرسه

کد طلسمی: .....

کد امتحان:	۲۴۰۰/۱/۰۸
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۱۰/۱۱
عنوان:	فقه استدلالی ۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی - جلد اول
محدوده:	کتابهای صلاة (ص ۱۲۱-۱۲۶) صوم (ص ۱۹۳-۱۷۵)
حذفیات:	ندارد

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- بنا بر نظر مصنف چرا برخی روایات، وقت نماز ظهر را با تأخیر و مدتی بعد از زوال می‌دانند؟ ص ۱۲۴

- الف. للمقدمة العلمية
- ب. لاقامة الجماعة
- ج. لاداء النافلة
- د. للاحتياط

۰/۵

۲- دلیل اینکه تکبيرة الاحرام را فقط به صیغه «الله اکبر» می‌توان ادا کرد، چیست؟ ص ۱۴۱

- الف. ارتكاز المشرعة
- ب. الروایات الخاصة
- ج. السيرة العقلانية
- د. اصالة الاطلاق

۰/۵

۳- مستند حکم مسأله «الشاک فی اداء الصلاة يلزمه فعلها فی الوقت» چیست؟ ص ۱۵۳

- الف. اصل الاشتغال
- ب. قاعدة التجاوز
- ج. اصل البرائة
- د. قاعدة الفراغ

۰/۵

۴- از حکم «استحباب جماعت در فرائض» کدام نماز استثناء شده است؟ ص ۱۶۶

- الف. صلاة الاستسقاء
- ب. صلاة الاضحى
- ج. صلاة الطواف
- د. صلاة الفطر

۰/۵

۵- گزینه درست طبق نظر مؤلف در مورد «حکم نماز جمعه در عصر غیبت» کدام است؟ ص ۱۷۰

- الف. الوجوب التعینى فی مرحلة البقاء
- ب. الوجوب التخیرى ابتداءً و بقاءً
- ج. الوجوب التعینى من الابتداء
- د. عدم المشروعية

۰/۵

۶- حکم «روزه مسافری که جاهل است به حکم روزه مسافر» چیست؟ ص ۱۸۳

- الف. يجب عليه القضاء و الكفارة.
- ب. يجب عليه القضاء فقط.
- ج. لا يجب القضاء ان تاب
- د. لا يجب عليه القضاء.

۰/۵

۷- وجه جمع میان روایات: «وقت المغرب إذا غربت الشمس فغاب قرصها» و «إذا غابت الحمرّة من هذا الجانب یعنی من المشرق فقد غابت الشمس من مشرق الأرض و غربها» را طبق نظر مرحوم نائینی<sup>(۵)</sup> بیان کنید. ص ۱۲۶

۲

جواب: نسبت میان روایت اول که بر تحقق غروب به مجرد استار خورشید دلالت می‌کند با روایت دوم که ذهاب حمره مشرقیه را در تحقق غروب لازم می‌داند نسبت مطلق به مقید است زیرا روایت اول می‌گوید با استار خورشید غروب محقق می‌شود چه حمره مشرقیه از بین برود و چه نرود اما روایت دوم مقید است لذا مطلق را بر مقید حمل نموده و تحقق غروب را مشروط به ذهاب حمره مشرقیه می‌دانیم.

۸- با توجه به عبارت: «أما الجاهل و الناسی للطهارة من الخبث فمقتضى إطلاق المستثنى منه في حديث لاتعاد عدم وجوب الإعادة عليهما إلا أن صحیحة زرارة دلت علی أن الناسی یعيد دون الجاهل» حکم نماز جاهل و ناسی و چگونگی جمع بین حدیث «لاتعاد» و «صحیحه زراره» را بیان کنید. ص ۱۳۵ و ۱۳۴

۲

جواب: الف) حکم جاهل: عدم وجوب اعاده (۵/۰ نمره) و حکم ناسی: وجوب اعاده است. (۵/۰ نمره) ب) جمع بین دو روایت: صحیحة زراره مخصّص قاعده لا تعاد نسبت به ناسی است [یعنی گرچه بر اساس حدیث لاتعاد اعاده لازم نیست ولی حدیث زراره ناسی را از این حکم استثناء می‌کند]. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است).

۹- دلیل حکم مذکور در عبارت: «و عند شک المکلف فی نیتها ظهرأ او عصرأ ینویها ظهرأ إن لم یأت بها قبلأ» را تبیین کنید. ص ۱۴۰

۲

جواب: زیرا در این صورت در واقع یکی از این دو احتمال وجود دارد: یا در واقع نیت نماز عصر کرده است که باید از آن به نماز ظهر عدول کند، زیرا بر مصلی لازم است که از نماز لاحق به نماز سابق در صورت عدم اتیان آن عدول کند (۱ نمره) و یا این که در واقع نیت نماز ظهر کرده است که در این صورت نماز را طبق همان نیت سابق انجام داده است و این نیت جدید ضرری ندارد. (۱ نمره)

۱۰- در مورد تشهد اشکال شده که روایت: «...انما التشهد سنة فی الصلاة...» دلالت بر مستحب بودن آن در نماز دارد، پاسخ این اشکال را بیان کنید. ص ۱۵۰

۲

جواب: مراد از سنت در اصطلاح روایات، واجباتی است که پیامبر اکرم (ص) آن را قرار داده است در مقابل فرض که مراد از آن چیزهایی است که خداوند آن‌ها را واجب کرده است، لذا معنای سنت در این روایت با معنای اصطلاحی سنت در نزد ما که به معنای مستحب می‌باشد فرق دارد. (هر گونه اشاره به مطلب کافی است)

۱۱- مراد از «قاطعاً» در عبارت: «إن المرور بالوطن و لو بدون قصد مسبق کان قاطعاً لحکم السفر» را در قالب مثالی توضیح داده و دلیل آن را بنویسید. ص ۱۶۴-۱۶۱

۲

جواب: قاطعاً: مثلاً اگر کسی به قصد مسافرت ۸ فرسخی از وطن اول خود حرکت نمود و پس از سپری نمودن سه فرسخ به وطن دوم خود برسد به محض رسیدن به وطن سفر وی قطع می‌شود یعنی باید برای صدق عنوان مسافر هشت فرسخ دیگر راه بییماید و سه فرسخ قبلی نیز به سفر آتی ضمیمه نمی‌شود. دلیل: زیرا در روایات، صدق عنوان مسافر متوقف بر آن است که شخص ۸ فرسخ از وطن خود راه بییماید و چون فرقی میان وطن اول و دوم نیست به مجرد عبور از وطن دوم روایات بر وی منطبق گشته لذا برای تحقیق عنوان مسافر لازم است ۸ فرسخ دیگر بییماید.

۱۲- نحوه دلالت روایت سلیمان بن حفص: «سمعتہ یقول اذا تمضمض الصائم فی شهر رمضان أو استنشق متعمداً أو شم رائحة غلیظة أو کنس بیتاً فدخل فی أنفه و حلقة غبار فعلیه صوم شهرین متتابعین فان ذلك مفطر...» بر مبطلت «غبار» را بیان کرده، نظر مصنف درباره آن را بنویسید. ص ۱۷۹

۲

جواب: نحوه دلالت: با توجه به صریح روایت: کسی که جارو کند خانه را پس غبار وارد حلق و بینی اش شود باید دو ماه پی در پی روزه بگیرد و مانند اکل و شرب، مفطر روزه است، در نتیجه غبار نیز از مفطرات است. (۵/۰ نمره) نظر مصنف: ۱. چون در روایت، غبار به اموری که قطعاً مفطر نیستند (مضمضه و استنشاق و...) ملحق شده است لذا از وحدت سیاق برداشت می‌شود که روایت بر حکم استحبابی دلالت دارد. (۱ نمره) ۲. سند روایت ضعیف است چون وثاقت مروزی ثابت نشده است (هم‌چنین روایت به صورت مضمهر آمده است درحالی که مضمهر از بزرگان روات نیست). (۵/۰ نمره)

۱۳- چهار حکم از ممنوعات زمان اعتکاف را بنویسید. ص ۱۹۳-۱۹۲

۲

جواب: (۱) جماع جایز نیست. (۲) بو نمودن عطریات یا سبزی‌های معطر به قصد لذت جایز نیست. (۳) خرید و فروش جایز نیست. (۴) مجادله بر سر امور دنیوی یا آخروی همراه با قصد غلبه بر شخص مقابل جایز نیست. (۵) اگر بخواهد از مسجد خارج شود فقط در صورت نیازی که ناچار از برطرف نمودن آن است می‌تواند و گرنه جایز نیست و در صورت خروج از مسجد نباید زیر سایه بنشیند.